

ĐỒ-VĂN-Y

QUẢN-LÝ

Giá bán nhật trình
AN-HÀ

Trọn năm.....5400
Sáu tháng.....3 00

Giá bán riêng nhật
trình L'APPEL

Trọn năm.....6400
Sáu tháng.....4 00

Giá bán chung hai bộ
Trọn năm.....10400
Sáu tháng.....6 00

AN-HÀ-BẢO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM
ÉDITION EN QUOC-NGŨ DE L'APPEL

Organe d'Informations Agricoles, Commerciales et Industrielles

NHÀ BÁO Ở TAI ĐƯỜNG - Boulevard Delanoue - Cantho

Directeur Politique: TRẦN-ĐẮC-NGHĨA

PHẠM-KY-XUONG
CHỦ-BƯT

Về việc mua bán hay là
mua nhật-trình hay là gửi
bài đăng báo xin đề thơ
cho M. ĐỒ-VĂN-Y quản-lý

Lúc mua báo xin các
ngài chiếu cố, gửi số tiền
luôn, bốn-quán lấy làm
thâm cảm.

3583

CUỘC ĐAU CÁC GIỒNG LÚA năm nay trong các tỉnh

Cuộc đau các giồng lúa năm nay là kỳ thứ ba trong các tỉnh đã hoàn tất, đến được thành tựu. Nhờ cuộc đau 2 kỳ trước, nên kỳ này người Annam ta có một hảo hạo và chu đáo hơn về việc tuyển lựa giồng được làm mùa trong ruộng của họ cho được sai bông nhiều hơn và được rất một giồng, thứ nào theo thứ này.

Ngày đầu lúa trong các tỉnh định trong mùa gặt, rất hợp thời tiết, thêm đó cho các điền chủ đem giồng lúa bị trường mà dân.

Tỉnh Tanan	10 F. viet
Gocong	2 Mar
Bachgia	4
Bentre	9
Soc Trang	16
Bachien	17
Travinh	19
Mytho	23
Vinhlong	31
Sader	31
Cantho	1 Avril
Longxuyen	2

Trong 12 tỉnh năm nay đem đau cả thảy được 2.581 bao lúa phân như sau này:

TỈNH	TRON HET	DAI HET	LOAN LAM	CONG HUNG
Tanan	140	33	11	193
Gocong	71	*	*	71
Bachgia	69	118	*	187
Bentre	175	*	*	175
Soc Trang	155	110	16	281
Bachien	*	334	*	334
Travinh	112	198	*	320
Mytho	123	36	33	192
Vinhlong	44	20	20	93
Sader	65	75	*	140
Cantho	225	44	28	297
Longxuyen	72	89	18	259
	1.233	1.087	231	2.581

Hội Phái-viên kiểm duyệt cho rằng lúa năm nay đem đau thì phân nhiên được rất giống, tốt hơn 2 năm đầu. Có nhiều giồng lúa năm nay đến cho còn để dành được nhiều lúa trong kho, như là 1 thư lúa còn được 10.000 gĩa, 4 thư lúa còn một thư 5.000 gĩa, 7 thư lúa còn lại một thư 1.000 gĩa, 3 thư lúa còn được một thư 3.000 gĩa, 10 thư lúa còn lại được 2.000 gĩa.

Các điền chủ thấy đến có ý an-cần hỏi thăm những cách thức lựa giồng, cách sắp đặt, cách làm ruộng cho lúa được tốt hơn, may xảy ra nạn gạo thành tam là tại đâu được nhiều hơn? Hội Phái-viên khi đến một tỉnh đến có rất nhiều ruộng, rồi trong mấy khoảnh kẻ trên đây cho các điền chủ nghe. Lại thêm có đem ra mấy cây lúa vãi, mấy lúa giồng để cử động cho các nông gia xem thì ai nấy đồng thích chí và ước ao sao sẽ địa hạt trong một tỉnh đến có đến 2, 3 cái, mấy lúa giồng lúa để cho các nông gia ai có giồng đem đến đó mà lúa thì rất tiện làm và có ông Trần-văn-Hiền là quan Bắc vật canh-nông, đang quản đốc sở canh-nông tại Cantho, mỗi khi Hội xét lúa đầu xong rồi, thì ngài có hội

các vị nông gia lại mà đem giải phân minh về vấn đề đau lúa này mà nhà nước hay ra là chủ và muốn cho các nông gia lựa giồng cho thiệt rất tròn lợi theo tròn lợi, đại họ theo đó họ mà trồng thì nơi ruộng của mình tùy theo cho đất nào hợp thì họ mà trồng trong năm này như là trên ruộng của họ nên một nông gia nào có ruộng ở trong và cây, cây ruộng thì lúa, thì lúa mùa gặt phải để ruộng ra thì theo theo thứ này, được cho lúa lúa, nếu cần để theo năng cần, ông cần để theo nhu cầu, đầu tròn để cho phân biệt, chúng ghe châu mùa đem về Cholon nhà máy xảy ra gạo từ đất này đi ngoài quốc sẽ được gặt lúa ruộng cho các nhà nông là mình có lúa tốt thì họ được nhiều hơn, khỏi lo canh giồng cho xấu cho mất giá cả.

Mục đích của cuộc đau lúa là nhà nước thấy xứ Namkỳ thì sản có một thư lúa là ruộng, mà thuế của lúa xứ là ruộng hay lúa ruộng ruộng, sinh cũng các lần bán thì thuế của người ta và làm, nên chỉ nhà nước muốn làm cho các nông gia nông nã mà giữ giữ lúa của mình, trồng thì cho rất giống nào theo giống này mà bán lấy lợi to, kéo lấy lâu, nên tình ra, thì một

Luận về hôn nhân

(Tiếp theo)

Nơi về một ít dente lùn của vợ chồng, cưới gả sớm ấy đi, để con cái đến

Bởi đó nên có nhiều khi vợ chồng về ở nhau ít ngày hoặc ít tháng rồi dần dần bỏ ông cho đến chừng phải bỏ nhau rồi thì mới yên. Cũng có khi vợ chồng ở với nhau đang lâu lâu, hoặc vài năm, hoặc ba bốn năm là nhờ cha mẹ hai bên cậy là ép, nòng, đòi đánh đòi giết nên nó sợ mà ép buộc mình ở với nhau, rồi chừng ấy, nhưng đến đây thì nó tới tuổi khôn rồi biết sự vợ chồng rồi thì thấy vợ chồng lại càng đáng hơn nữa, vì trong lúc nhỏ dại chính nghe lời mẹ cha ép nòng chớ chưa hiểu sự tình của vợ chồng là gì, đến tuổi khôn này rồi hiểu mới thấy có nhiều đến nghịch ý mình thì buồn, ngà lòng hết muốn vợ chồng, hoặc là người bạn có tánh thối lỗ cộc cằn hoặc là thiếu đức hạnh, cũng là thiếu nhân sắc, của cải văn văn, tùy ý thích mỗi người. Bất hòa như vậy rồi có khi cũng để bỏ nhau nữa. Vậy thì phân làm cha mẹ mới nghĩ sao? Gai lỡ thời dễ chịu, hay là chồng để, hoặc lộn chồng để chịu hơn? Người khôn ngoan thường nói: thả nổi duyên với gái chết chồng, mà thả đừng gả duyên với gái lộn chồng tốt hơn. Dầu khi vợ không có lỗi gì, mà bởi người chồng tạo thành nên mới bị để bỏ, nhưng cũng khổ, mà tránh dạng, cái này "gái hư chồng để" hoặc tại vậy.

Ấy vậy mà người trong dòng họ tưởng cũng nên sửa thói tục này toàn cảnh Namkỳ thất lạc về lúa gạo lon lạo xảy ra mất ruộng. Vì người ta thấy mà mưa thấp giá, cũng đến học trên chớ chẳng không!

Đây là một ý kiến cao thượng và hữu ích cho các nhà nông ở xứ ta mà quan Thông-dục Cognac chủ đề đang cần quyền cải-trị Namkỳ bày ra đã là năm nay. Hội lúa xứ này ngày nay tuy là chưa được rất giống, đất bột, sắp theo đất bột, tròn bột sắp theo tròn bột, cho nước phân bón khí xưa, nay cũng cần chỉnh được năm ba rồi, thì thành một ngày một ít thì cái sự nguyên của ruộng sẽ thấy được thành do.

Nếu nào bột lúa Namkỳ được rất giống thì theo thứ này đem đến thì trường bạn được, cao giá thì cả thấy nông phu toàn cảnh Namkỳ đồng phân hưởng khải hải mà trọng niệm cứu dân đức của quan Thông-dục Cognac và cái ơn chủ giáo của ngài, vạn tài ghi xương chạm dạ vậy.

Hoa-Nam

tuổi khôn lớn rồi thì việc dựng dôi lứa sẽ vững chắc hơn, khi con cái còn nhỏ làm vậy, hệ trái thì lo tập luyện nghề nghiệp, cũng kiếm phương thế cho nó làm ăn, con gái thì việc nữ công nữ hạnh cũng các việc phụ giúp trong nhà, chớ để cho nó thung dung làm chủ, rồi lật đặt lo đời bạn cho nó rồi nói rằng: đừng cho nó làm ăn, vậy một mình nó làm ăn cho khá rồi lo đời bạn lại không dạng sao? Vậy thì hãy chớ cho nó rồi biết việc đời, biết đạo vợ chồng là gì rồi thì gả cưới cho nó cũng không phải là muộn mà dân có muộn mà chắc chắn thì quý trọng hơn.

Tuy nói vậy, chớ phân làm cha mẹ cũng nên biết con cái mình, tôi nói đây là thấy phần nhiên những trai gái bỏ thơ trong dòng điển còn lãnh thật thà khờ khiêu lăm, chớ như ở chợ búa thành thị thì lại khác, phần nhiên chúng nó đầu nhỏ chớ cũng khôn ngoan qui-quyết hơn ở xứ quê mùa, cũng biết muốn vợ muốn chồng, muốn đến quí-quái, vậy nên hệ phải nơi phải chỗ thì cũng nên gả cưới cho rồi chớ để diên tri ngày tháng mà chúng nó tìm dăng tới lỗi. Nhứt là cha mẹ phải thương con phải để trước đức cho con cái nhờ. Phải ở khiêm nhượng mà cầu nguyên cho con cái dạng dôi bạn từ từ, chớ đứng ở như mây người kiêu ngạo cho chúng phải ghét, để con đến dôi chồng ngồng mà chẳng ai thêm đến, như vậy mới gọi là lẽ thời đại. Hễ có ai đến nơi, hoặc nơi phong phảnh, tức thì che bìa người ta là kẻ kếm, kẻ hèn, không xứng đáng, dân thật là nơi muốn nói con cái mình đó là nơi có đều ngan, trở hoặc là thiếu đức hạnh, cũng đến nào khác nữa thì cũng chẳng nên nói bỏ xô khi để người ta rồi sau có ai dám đến nữa đâu.

Cũng bởi sự kiêu ngạo này mà tôi nhớ lại khi tôi còn làm việc tại Travinh, thầy có bà phú hộ kia mẹ góa con cô, bà vàn, cũng con gái bà làm. Tuy là gả chớ bà cũng có cho an học nên danh phận theo bậc thường. Có con gái ấy có bằng cấp sơ học và làm nữ trợ giáo tại Travinh. Bà thường nói với người thân thuộc của bà rằng: chừng nào có anh học sinh nào tại Pháp quốc nên danh phận về thì bà mới gả con gái bà. Vậy chớ đọc giả hãy tiên đoán coi bà này sẽ gả con cho ông công ông nghệ nào ở Pháp về? Thời thì tôi cũng chẳng để cho đặc giả bản nghĩ lâu làm chủ mất ngày giờ. Số là con gái bà chờ đợi, may

Văn uyển

Kỷ giữ Lê-thanh-Long cổ hủ

Nhân mây lời khuyên bạn chớ rầu
Mười thì âm hiệu sự cao sâu
Cơ quan thành bại do trời định
May tạo gậy gô quá nhiệm mầu
Đầy cũng trông mong mong hội hiệp
Đo dần rón tình tình còn lâu
Rầu mây chỉ cả lo tròn phận
Cung kiếm thân danh ấy bước đầu

Bước dần khuyên bạn khá lo toan
Hiếu nghĩa giữ tròn trái ruột gan
Thầy phải ra tay mau tế độ
Gặp nguy toan giúp kẻ nghèo nàn
Đã sanh chung giồng trong hoàn-võ
Phải giúp ích gì với thế-gian
Tua khá bỏ qua đều móng tướng
Thôi lại phong tống cũng vinh sang
Trình-tài-Nguyên

Đáp từ cùng anh Trịnh-tài-Nguyên

Xem lời châu ngọc dễ mở rầu
Tính chất này đã rõ ràng sâu
Bưng mắt bắt chim tại đĩa đỡ
Đề lòng dính sắt trí người mầu
Nhờ ơn nhờ đức nhờ tình thâm
Cầm dất cầm trời cầm táng lâu
Nếu liều chương đài mà sẵn chầu
Thôi lang đình cát khách giao đầu

Giao đầu tiếp nhĩ chuyện mình toan
Hiếu nghĩa riêng lo nết mảy gan
Lúc nhớ me cha mau khuất bóng
Khi khôn gì đương sớm tiền nan
Ba giềng còn giữ nhà gia giáo
Bốn cửa chẳng đem chốn giáo gian
Đôi nơ chưa đến đôi nơ trọng
Tiếng dơi khuyên diêm đó là sang
Lê-thanh-Long

anh học sanh bên Pháp lâu quá, mà bởi mây ảnh vô thời thì hoài rớt mầu (bộ chắc không có phần làm bạn với con gái bà chớ gì) nên bên này có ta không thầy anh nào về mà nói mình, thốt qua mỗi lòng trông đợi, mà một ngày thì một lần có ta từ từ, so mạng chữ lẽ thời mà bởi me mình khó quá nên người học hành tại xứ này không ai dám đến, thời thả là mình vô lên lấy câu trai ở gần đây cho rồi, chớ bởi đầu mà dơi mây ảnh bên tây hoài mắt công vô ích.

Chừng bà hãy cho con bà như vậy rồi thì bà nghĩ rằng: mây ảnh sang học bên Pháp không anh nào có bằng cấp nên họ mới không đến nói con mình, nay mà con cứng mình, nó đã tự liệu cho nó rồi thì thôi. Trai này tuy không có du học bên tây, chớ tại xứ mình cũng có cấp bằng tiếng tam rục rục, cũng làm đang chức "Thanh tra khách sạn (Inspecteur des dortoirs)" chức tốt thay! Bởi vậy bà đã cho phép chàng trai tiến đàm hậu thù.

Ồ các bạn ơi! Ấy cũng là một gương, nhưng mà gương chớ bỏ xin các bạn đừng bắt chước..

(Sẽ tiếp)

F. Bùi-công-Hợi

Dấu vở với Amadou

Cái hay của tri hóa là nghề văn, cái giỏi của thần-thể là nghiệp võ. Nghề văn nghiệp võ xưa nay dân nước ta vẫn cho là cao thượng luôn. Trong xứ có người học được đến bậc cử-nhơn, tân-sĩ bên phe văn-chương, ai có kẻ tập-luyện phía võ-ngệ ra tranh võ địch với ngoại bang được.

Nhưng cách dẫu sâu bày chục nam rồi, trong Nam kỳ không ai lo đến cuộc thi cử làm quan võ theo cơ binh Annam xưa kia, nên nghề nghiệp một ngày một vêu-ớt. Chợt tay võ nghệ ta xưa, một người có thể đánh nổi đến một hai mươi người, ấy chẳng phải là một chuyện ngu-ngôn, một tích bày đặt đâu.

Xem sử sách phương Đông-Á ta ở đây, ngày trước hằng có những tướng như Hạng-Vô chẳng sai.

Vô Nam-kỳ, như ông Nguyễn-huỳnh-Đức Nguyễn-trung-Trực võ có thể phò vua vực nước vậy.

Đền này, đã trải hơn nửa thế kỷ nghề võ là một nghề bỏ qua, tập luyện lời thối, ta chẳng nên xui giục người mình ra tranh đua cho lắm. Dấu ý ao ước đến ấy, khả năng lo cần chuyên thảo luyện học tập cho lắm, chừng nào thiết có người "học khả mãnh thú" chừng ấy sẽ tính cuộc hơn thua không muộn gì.

Chẳng nên khêu khích lắm, e làm hại cho nhau, e cũng nhau chung chịu đến vạ hồ. Đã lâu lắm không tập luyện, nay dấu chịu đỡ tông đỡ cũng không phải thiết đỡ mặt đâu mà thôi chi.

Tôi bày làm lo sợ cho người mình anh em hãy cùng nghĩ cần suy, chờ nóng nải e chẳng khỏi dễ cười cho ngoại quốc.

DANG-VAN-CHIEU
Trần

Hội thi

Thơ ký kho bạc

Một hội thi được chọn 8 thầy thơ ký sở kho-bạc ở mở tại phòng văn Kho-bạc chánh ở Saigon ngày 1er Juin 1925.

Những thơ sanh xưa từng cử phải có hàng tuổi chừng 22 tới 25 tuổi và phải trình trước những giấy tờ kẻ dưới đây ghi theo đơn xin.

1 bản sao lục khai sanh
1 bản sao lục bằng-cấp chung học (nếu mình có)

1 bản sao lục giấy tấp hạnh tại Tòa hoặc tại làng mình ở.

1 certificat médical (giấy Thầy thuốc)

Đơn xin thi: thâu đến ngày 20 Mai mà thôi. Những vị nào được cho phép ứng thí, thì sở kho-bạc sẽ gửi giấy cho hay trước.

Công ty Bảo kê

Chư vị muốn bảo-kê xe hơi, xe kéo cũng là nhà cửa về việc hỏa-hoạn, không cần lên tận Saigon, xin đến tại NHAIN HẬU GIANG mà thương nghị. Bồn quán thay mặt cho hãng "Assurance Franco-asiatique" là một công ty bảo-kê rất có tiếng ở Saigon. Khi có việc rủi ro xảy đến thì công ty bồi thường và điều đình các việc lập tức, không hề trễ nải.

Xin quý vị chiếu cố.

Tin về cho bạn

Qui-hiến, Kỳ-Xương

Bây năm nay, em mất lo mua bán, không đi đâu được, lúc này em nhìn ngày giờ, đi khắp Lạc-linh, cùng là Nam-viên và Nha-trang nữa.

Em đi đây, trước muốn biết cho nhiều xứ, sau nữa giao thiệp với các nhà buôn khắp nơi, cho dễ bề buôn bán, cho chẳng phải là đi chơi. Trong lúc em đi đây, cũng thấy biết nhiều việc, đáng nói ra cho nhiều người biết, hòng nói, lánh, những việc phải quấy, ấy là theo tri xét của em, còn ại nghĩ sao, thì em chưa biết.

Bữa em ghé viếng anh, không dám ở lâu, là vì sợ mất ngày giờ qui bâu của anh em có lại viếng ông. Tổng-ly Đổng-dại-nhân trót vài giờ, em có lòng kính phục ông lắm! (Đây là nơi thiết mà nghe, chờ chẳng hề bỏ dở chút nào, bỗng tách em, lễ khi anh dự biết). Trong vài giờ em nói chuyện với ông, em có học được ít điều hay, về việc mua bán, vì ông là người thạo việc buôn bán, và nghề nhà in lắm.

Em đây tuy phần nhỏ nhen, chờ cũng là đồng-nghiệp với ông, những điều em chưa biết, mà ông sáng lòng dạy giùm, thiết em lấy làm cảm ơn hết sức! Đây em xin nói qua lúc đi đường, và những điều thấy biết.

LÚC LẠI MYTHO:

Tánh em hay bình việc lợi quyền cho người mình lắm, nên bữa ra đi, thì em lại xe hơi của hãng Annam mà đi, còn tới chợ nào, em cũng kiếm cho dặng tiệm ngủ của Annam mà ngủ. (Ước chi đồng bang ta ai cũng tính như em vậy hết, thì lo chi dân chẳng mạnh, nước không gian?) Em ghé Mỹ, nghỉ tại tiệm N. D. B.

Em ở đây 1 đêm, mừng được 1 đèn, về việc nhân sắc. Số là em lại lấy phòng trước lúc 5 giờ chiều, tới 7 giờ có 3 cô lại lấy 2 cái phòng kế bên em, lúc năm giờ sáng, em mở cửa xuống lầu, đang ra phía sau mà tiêu; khi lên, vừa bước vào phòng, thì 3 cô đó ào vào phòng, xin phép em đứng hứng gió 1 chút, vì phòng của mấy cô ở phía sau, bích bung nư-nội.

Em nghe nói vậy cũng là tới-nghiệp, liền mới 3 cô, cứ việc ngồi hứng gió đi! Ngồi vài phút, thì 1 cô chạy về phòng, lấy lược qua gờ đầu, vì nơi phòng em có kiến lớn. Có qua gờ đầu, mà bàn áo tui nhỏ mới là gay cho cho!

Khi 3 cô mới qua, em cũng tưởng là người đi đường, hay là vợ con của ai đó, coi bộ cũng thất-tha, đến lúc gờ đầu mà bàn áo tui, lại đem chung em 1 cách rất lợi hại, em mới sanh nghĩ là phương kì-nữ da!

Bà cô này, 2 cô lớn trên 20 tuổi, còn 1 cô lớn 16, 17 mà thôi. Hai cô kia về phòng, còn cô áo tui ở lại, hỏi thăm em đi về đâu, em cũng thưa thiệt rằng em là người đi bán hàng gạo, tới 7 giờ, sẽ đi Bentre, có đó bên nói rằng cô cũng về Bentre nữa, mà thiệt vậy, tới 6 giờ, thì có bồi lên đem đồ của 3 cô lại bên xe hơi. Xin nhắc lại:

Khi 2 cô kia về phòng, có họ ngồi lại đó, coi bộ thêm em lắm! (cực sảng, mà nó tưởng miêng mở chớ). Em thấy nó kiếm chuyện nói bày hạ hoai, nên có ý bất bình, em bèn bảo nó ra khỏi phòng, đừng em đóng cửa thay đồ; đến thế nó mới chịu ra, chừng em hỏi lại tên bồi, mới rõ rằng 3 con đó, là phường đi lâu!!?

Em đây cũng là người thường như ai kia, chờ chẳng phải bực quân-tử, nên không làm quấy, cũng chẳng phải là cây, dãi chi chi, mà chẳng có cái tính, nhưng xét vì:

(Còn nữa)

Tiền-đệ: Tuyết-Hiền

Những đến cần ich cho nhà Nong

Những đến tới chỉ dưới đây, tưởng khi chư Nong-gia cũng dự hiểu, mà tới cũng có ban trong các báo đã

Các sự lạ lùng trên da thân người

Trong một khoản mặt da độ chừng năm sáu phân vuông thì có ít nữa là hai ngàn bảy trăm cái lỗ chón long, tại có đó mà cho da có hơi ra hơi vô. Nếu có buổi bầm đóng nghệt thì hơi khí xuất nhập sao đáng. Bởi đó nên xà-bông làm chề phải có bọt nhiều đáng để thấm vô chón long làm trôi sạch đó đó què, mà làm cho nước da sạch sẽ trở nên tốt đẹp.

Savon Cadum

GÂY MÔN

Thuốc SIROP de DESCHIENS có huyết bổ

Nhiều lần, nên nay kể nhón ra đây vậy thôi, chẳng cần nói dồng-dại cho choan giấy.

1er Về việc bắt chuột lấy dưới, như lệ thường xưa nay đó, thì còn tệ lắm, sai sót lắm.

Khi tôi còn ở hạt Cánh-thơ, thấy biết rõ ràng việc này.

Mỗi năm, tôi chẳng hề biết bắt dặng 1 con chuột nào, chỉ tốn 1 đồng bạc, thì có được 1 cái biền-lai dưới chuột rồi, ...

2° Nên cấm nhạc, sự xúc cả rừng-rồng, vì 1 tổ cá, khi nó lớn, làm được 1 lu mắm. Cá còn nhỏ, gập 1 đũa 5, 10 con, khi thành cá lớn, 1 con ăn đến mấy người.

3° Loại của phá lúa cũng rất dai bệ cho nhà Nong, lúc ruộng mới, nói nước (lời thàng từ thàng năm) thì 1 con của cá, sanh của con rất nhiều, thế thì phải lo bắt của như bắt chuột vậy, mới đỡ hại cho nhà Nong đó.

Máy đến tôi nhắc lại đây, là vì thấy ông Hoi-dong, Hui-huà Hui-dong, hay là việc ich lợi chung, thường luận biện luận vau để rất hui ich và lợi là rất ranh rẽ, nên tôi xin nói y cũng ông gọi là đồng tình tương ứng, viết mấy hàng ra đây kể mấy sự kiện cho nhà Nong, tưởng cũng là 1 điều hui ich vậy.

Con ông Hoi-dong Trứ, ở tại Cà lao máy (Trần) mấy năm nay, có nghị được việc nào, là đến có ich cho xứ sở hay chưa, a Tiên-sanh? Xin nói cho hay với, rất cảm ơn.

LÊ-MAI (Saigon)

Agents d'Annonces en Europe :

L. MAYENCE & Cie

9, Rue Tronchet, PARIS

19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

Lời rao

Ông Hội-trưởng Thủ Khuyển học Cánh-thơ kính mời các Hội viên trong ban hội tụ nhóm ngày 5 Mai 1925 lúc 5 giờ chiều tại công sở làng Tân-an (trên lầu), được ban tỉnh các việc trong hội kể ra dưới đây:

1° Ông Hội-trưởng tổ bày các việc hành động của hội.

2° Thủ-biên đọc tờ lệ về việc tuấn học của hội.

3° Tại cử ban trị sự năm 1925

4° Luận đàm các việc khác nữa trong hội.

Hội-trưởng Khuyển-học học,

Vũ văn Thước

Thời sự

Phụnghiệp

VÌ VIỆC XÉT RƯỢU TẠI MÀ RA...

Ngày 23 Avril 1925, lúc 1 giờ trưa trong làng Phụnghiệp có chợ ra nhà-thương Cánh-thơ tên Phụng-van-Chánh 42 tuổi bị bắt một xô vô bụng. Hai tham thu tên Chánh khai rằng: ngày 22 Avril nó đi tới nhà tên Lương mà ăn đêm đó, chừng nó về nhà lại nghe nói có ông Tao-cáo đến nhà tên Lương mà xét rượu lậu, nó bèn trở lại đứng ngoài nghe ông tay nói, trong nhà có đặt rượu lậu nên làm tức đây, vậy phải để cho ông xét nhà mà kiếm rượu lậu, rồi rồi ông xâm đi vô buồng, người chủ nhà cũng lại nói: không có giống gì đâu mà xét. Ông tay không chịu nghe, xô đưa người chủ nhà mà đi, lúc đó cũng có tên Lê-van-Nhung lĩnh đi theo ông Tao-cáo áp vô danh người trong nhà được đẹp đường cho ông vô, mấy người bên niền tên lính rồi 2 bên xô đẩy xô xô với nhau, ông tay bèn rút súng ra, ai nấy thấy súng hướng kinh bỏ chạy, ông bèn rượt theo mà bắn lúc đó tên Chánh cũng chạy; nhưng bỗng bị một phát súng đạn trúng ở té nhào. Đây là lời tên Phụng-van-Chánh khai, song ngày gian không ai được, Co lẽ lúc tên lính (Douanes et Regies) cậy oai ông Tao-cáo, bèn đã hui hui đó, thì mấy người bị đánh đau trời quạo, thì cũng đành tra lại với tên lính, hoặc là ông Tao-cáo chấp tên lính mà đánh người trong nhà, sáng ý gian, họ đánh luôn tới ông tay ông nói xung rút súng sau ra bắn mà chữa mình, lúc chạy lộn xộn tên Chánh lưng lấy đạn té nhào như vậy! Đây cũng là không ác pho quấy. Vì lẽ tự nhiên, ai cũng cứ nói phân phải cho mình.

Qua bữa sau ông Tao-cáo Rouge và tên lính Lê-van-Nhung có đến nhà thương khai bình xin thuốc, thì thấy M. Rouge tray trong con tên lính

Nhưng bị bầm sau lưng chứt ít; lại khai rằng ngày đó đi xét rượu lậu bị mấy người ấy đánh.

Việc con đang enquête, chưa rõ ai quấy ai phải, còn chứng bịnh của tên Phụng-van-Chánh xem cũng là nặng, vì chưa có thể mà lấy đạn ra được.

Lại cũng không nghe nói bắt được tinh rượu lậu nào hết trong vụ này.

Cánh-thơ

QUYẾT CHẾT CHO BÀNH NỢ

Tên Đinh-van-Binh 49 tuổi ở làng Tân-an (Cánh-thơ) nghe nói: vì anh ta bị vua cơ bạc thiên nợ đầu 3, 4 chục đồng gì đó, mà không lẽ, có mấy chực đồng bạc nợ, lo gì trả không nổi sao mà phải chết? có lẽ cũng tại chuyện gì quá lý đây, nên mới bầy mình như vậy: anh ta mua không biết bao nhiêu thạch-lục mà nong, chừng nhào lớn lên người trong nhà hay, tức tức cho đến nhà-thương, thì thân sắc anh ta đã biến đổi, hết kể rồi; quan Lương-v cũng bắt long lo cứu cấp, nhưng vì anh ta nong thạch-lục thế cũng nhiều (mưa, dãi, sông gì đến xanh dờn rảo) nói trong giấy phước phải tác bời.

XE HƠI LẬT LÁNH

Một bà già bị xe dẽ chết tốt

Ngày thứ hai 27 Avril một cái xe hơi lớn của hãng xe Nguyễn-thành-Điền (Vinhlong) lúc 6 giờ sớm mai ở tại Cánh-thơ cho 21 người bỏ hành đi Vinhlong, khi xe qua đó rồi chạy khỏi cầu sắt lên cho Cánh-thơ, rồi phải bỏ hành trên xe chạy mạnh dưng nhăm cót giây thép muốn xiên, rồi tra lại lui tuốt xuống ruộng nga, nằm nghiêng chính chổng ở đó. Lúc xe vừa qua rồi có một bà già té ra ngoài bị xe dẽ chết tốt. Nghe lại thì chuyện xe dẽ không có tên sếp-pho cầm bánh, lại để cho tên Thao là công-trở-lơ không có giấy chứng làm sếp-pho ngồi cầm bánh, nó lại thả mấy cây mau, chừng bĩn bánh, tài nào kềm cho kịp nên phải có việc rủi ro như thế.

Trong 21 người hành khách thì có một người đơn bà khác làm cảnh tay và 1, 2 người bị dưng nhăm nhau song cả thấy đến như nhân, duy có bà Nguyễn-thị-Giác 51 tuổi ở làng Thượng-thành Cánh-thơ bị xe dẽ mà chết. Tham thương thầy 1

Hien nay tên Thao đã bị giam cầm cho ngày phân xử.

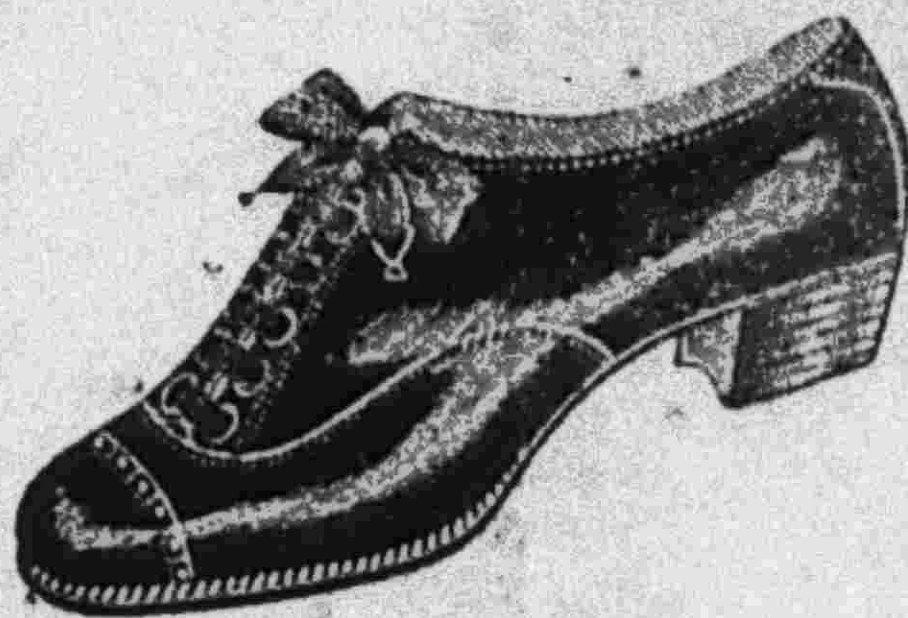
Kratie

RỦ RỒ HAI MANG

Ngày thứ bảy 18 Avril, quan Tân-sĩ Lương y Fedrat ở Kratie (Annam) kêu ra Cánh-thơ lúc đi trông trại xa rồi một trưa, ông tra ra khi giờ 1 giờ nước trong sông mà tắm, rồi ra gặp một chất hơi, rồi bị sông Mekong nước chảy như cát đập long mình ông

Fondée en 1913

THUẬN-THÀNH

BOTTIER — CHAPELIER
7, Rue des Caisses — HanoiKính cùng Qui-vi đóng rỏ, liệm tôi đóng giầy tây, ta và làm nón
nhiều kiểu đẹp, giá hạ, xin chờ tôn chiếu cố. Bán sỉ giá
thực rẻ.Chủ-tiêm NGUYEN-TIEN-HAM, kính mời
CATALOGUE FRANCO SUR DEMANDE

Vải lời cùng bạn

Từ ngày tôi về ở Saigon đến nay, vì
chưa chọn được nhà cho vừa ý, nên
may dơi, may dơi, làm cho nhọc lòng
nhiều vì tiền bạc, có hôm ở lại nhà
phải thất công thêm thêm.

Vậy tôi quyết định nhà số 240. Nơi
ĐIỀU PELLERIN là nơi tôi từ lâu
là đương lên nhà trong cho thuê
hồ dơi).

Vậy như quý vị muốn thêm việc,
hoặc là cây vườn lối về việc kiến trúc
còn mọi đều coi đó, tôi sẵn lòng tiếp
đón và chỉ về cho nên việc. Bất thần

Nguyễn Tân-Thành

Chủ trường ca
1er clerc de M. Darguennay avo at
Saigon

Cuộc đánh số Panama

Được trước 20 quang có được trúng được

500.000 quang

At muốn thử số quang, không biết chương minh được trở nên giàu có liền
là mình đánh số Panama, mình mua mandat số 6 lần đầu 20 quang, sau đó
thông đồng 30 quang, được trong 10 tháng trước 5, khi mình được 20 quang đầu, thì
công ty số 6, chỉ họ mình một cái số đã mình được làm chủ, được tới kỳ
xổ số mình được công ty may trúng mà mình thấy. Số Panama công trước thì số 15
còn công phải trúng từ 100.000 quang, 250.000—100.000—10.000—5.000—
2.000—1.000—1.000—1.000 quang.

Mỗi năm có 4 kỳ: 15/1, 15/2, 15/3, 15/4. Mỗi lần
xổ số, công ty sẽ cho mình một cái bản kê những số đã ra cho mình dò
số của mình.

Có thể cho trúng 200 triệu quang.

At muốn thử số quang, không biết chương minh được trở nên giàu có liền
là mình đánh số Panama, mình mua mandat 20 quang
đang cho BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL, RUE PAPERIE, MARSEILLE
(FRANCE), còn số số đó 10 tháng rồi tháng 20 quang nữa. Trời nọ lại có
biết chương minh, rồi làm thử làm!

THUỐC HAY CÓ DANH TIẾNG

"KẾ CHỈ DAI THẬP BỒ HOÀN" Thuộc bổ huyết đều kinh trị 5
thứ huyết bạc, giá bán mỗi hộp 3 lượng 1\$70

"SÂM NHUNG BỔ THẬN BẢO CHƠN HOÀN" Thuộc trị
dầu lâu lâu năm dài hết gốc rất đau âm có mũ hoặc
chỉ theo nước dài mà ra, giá bán 1 hộp 3
lượng 2\$00.

"CHỈ THO CỐ TINH BỒN" Thuộc trị
đi tinh mộng tinh, giá bán 1 ve 30
grammes 0\$70

"CÁP DAI BỒ PHÉ HOA ĐAM"
HOÀN Thuộc trị ho lâu
năm năm nhiều khô
khá, giá bán 1 ve
30 grammes
0\$70

**"SÂM YẾN
NHUẬN PHÉ
CHỈ KHAI HOÀN"**
Thuộc trị ho lâu ho
khao không đàm, hoặc
có máu, hoặc tắc tiếng, giá
bán mỗi ve 30 grammes 0\$80.

**"CHỈ THO BỒI NGUYÊN VỆ SANH
TRÁP"** Thuộc uống bổ nguyên khí cho
con người rất hay, giá bán mỗi một ve 300
grammes 3\$00, 1 ve litre 1.000 grammes 9\$00

"HUYỀN CUNG THAI BẢO BỒN" Thuộc uống nhuận
trường trị bà chửa, 1 hộp 0\$10.

TẠI NHÀ THUỐC THỌ XUÂN DƯƠNG chủ nhân LÊ-VĂN-
HUYỀN Trầu có bán.

Cách Vệ sanh

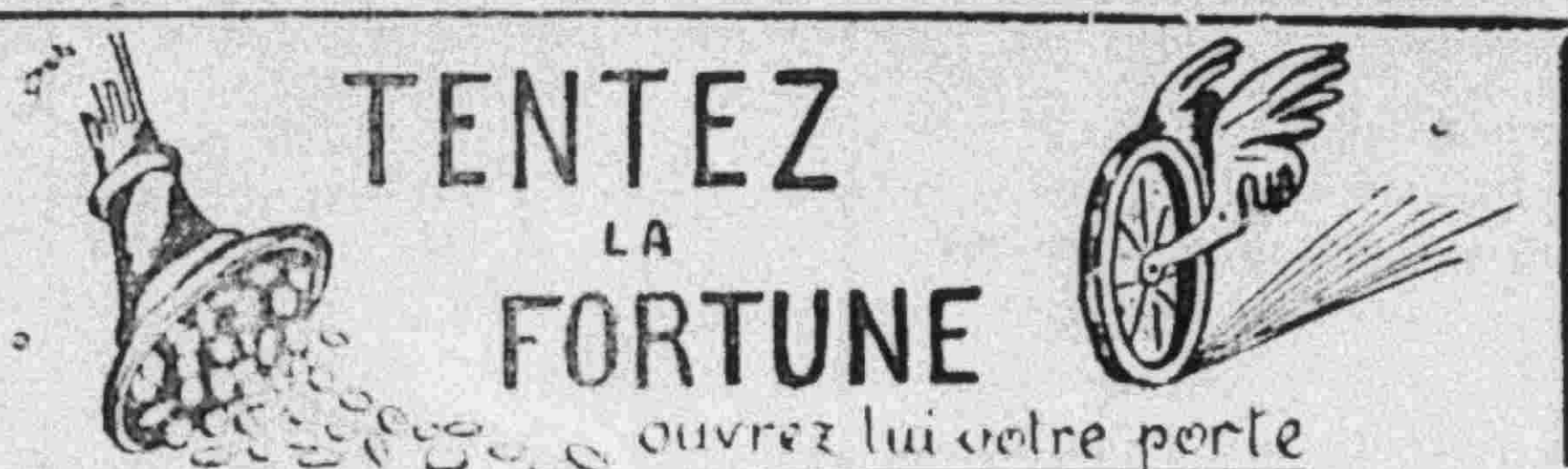
của dân ba

và chúng đau lưng

Người dân-ba, lúc kinh nguyệt không
đều thường có nước đi vàng, mỗi một,
hồi hộp, hay rung, hồi-hồi xương cốt
thức đau, nhất là hơi sớm mai khi
phở dậy; có người sau khi sinh lại
hay đã-dưới, vẹo-bẻ, sưng mủ dưới con
mắt và bài cái ống chơn; lại khi có
tuổi tác thì hay ho, sốt-xa nóng-đỏ
chóng mặt, nặng trĩu 2 ống chơn. Những
người dân-ba có mấy chứng đó thì
phải cấp trị bổ thận 2 trái cây thì hết
được. Bất cứ lớn tuổi, nhỏ tuổi, bà
đau lưng và đau mấy chứng đó là bởi
dược tiểu của thận không được tinh-
hảo vì 2 trái cây yếu và không được
mạnh giỏi.

Có tư thuốc hoàn kén là PHILIP-
FOSTER trị mấy chứng đó rất hoàn hảo,
như nổi, đau lưng, sưng mủ, sưng
mặt cả v.v. đến trị được hết.

Thuốc này bảo chế tại: Speciality
Foster, 25 rue St Ferdinand, Paris 17.
Có bán trong các nhà thuốc tây.

Đánh số Panama được làm giàu

Được trước 20 quang có được trúng được

500.000 quang

Mua mandat số trước 15 quang, sau mỗi tháng 20 quang trong 10
tháng thì đủ. Khi công ty số Panama được 15 quang trước thì sẽ gửi cho mình
một cái số để cho mình làm chủ, được tới kỳ xổ số mình dò coi số mình có
trúng không! Số Panama công trước thì sau thế nào cũng trúng từ 500.000
quang tới 1.000.000 còn nhỏ hơn hết là 100 quang.

Đây là một cuộc đánh số có lợi nhiều không biết chương nào, đầu không được
lợi, cũng không mất tiền vốn của mình.

Có thể cho trúng 200 triệu quang. Mỗi năm xổ ra 4 kỳ: 15/1, 15/2, 15/3, 15/4. Mỗi lần
xổ số, công ty sẽ cho mình một cái bản kê những số đã ra cho mình dò
số của mình.

At muốn thử số quang, không biết chương minh được trở nên giàu có liền
là mình đánh số Panama, mình mua mandat 20 quang
đang cho BANQUE NOUVELLE 8 Rue Papere 8 Marseille (France),
còn số số đó 10 tháng rồi tháng 20 quang nữa. Trời nọ lại có
biết chương minh, rồi làm thử làm!

Giới thiệu sách mới

Nhà An-Quân Hào Giang Cánh thư mới
xuất bản một quyển sách tựa là:
"Lịch sử và địa lý của vùng đất đai
Annam" của tác giả là quân Tráng-sư
ANNA VINH. Sách này bằng chữ
Pháp và có hình ảnh rất đẹp.

Sách này rất là có giá trị pháp luật
sách đặt để thì theo lối nhà thuyết, cũng
có lịch sử và địa lý rất là đẹp như trong các
tên thuyết khác vậy. Bởi cho nên sách

tuy là sách khoa học mà đọc không
biết chán, càng đọc càng vui muốn coi
lời hoạt cho biết lực kết cuộc ra làm
sao. Làm văn mà bấy giờ như thế công
thiết là khỏe. Vậy bản quán xin giới thiệu
sách này cho chư khách quan. Và sách
có nửa phần chữ Tây nửa phần chữ
Quốc ngữ thì có thể bổ ích cho những
người muốn học thêm chữ Pháp.
Sách có thể bán tại nhà An-Quân Hào
Giang Cánh thư.

Giá mỗi cuốn 0\$10

**VOUS POUVEZ GAGNER
UN MILLION**

500.000, 200.000 ou 100.000 Francs
en achetant une obligation

CRÉDIT NATIONAL 1920

Principe: 20 francs en souscrivant et le reste par 21 mensualités de 2 francs. Toute
participation au tirage est reçue le 1er janvier de l'année suivante. Tout participant
aux tirages avec un peu d'économie et presque sans s'en apercevoir, obtient par conséquent, d'un côté,
un revenu important et de l'autre, la possibilité de gagner 500.000 francs par an, les 15 Janvier, 15 Février,
15 Mars, 15 Avril, 15 Mai, 15 Juin, 15 Juillet, 15 Août, 15 Septembre, 15 Octobre, 15 Novembre et chaque tirage comprend:

1 lot de	Un million
1 lot de	500.000 francs
2 lots de	200.000 francs
3 lots de	100.000 francs
6 lots de	50.000 francs

Sont pour les 8 tirages: 20 millions de francs de lots par an.
Liste gratuite après chaque tirage.
Les chances de gagner sont donc nombreuses.
Pour y participer, veuillez adresser 20 francs au Directeur de la

BANQUE NOUVELLE
8, Rue Papere, MARSEILLE (France)
Vous conformez à la loi du 15 mars 1920
qui donne toute garantie aux souscripteurs

Ledrain, đầu cho biết lợi cũng khó trôi
lên được, vì mình một đồ tây đi giầy
tây, bề rớt xuống nước thì phải chiêm
kể bị nước chảy mất, đầu lộn mà
ngọt hơi, khi hay được tin chẳng lành
đấy, quan Tham-biện ở Kratié cho

người ta đem lưới dăng ngang sông
vớt được thầy đem về Kratié mai táng.
Quan Lương-y Ledrain có vợ mới có
một đứa con, nay rớt ra mà phải
bỏ mình, đành bỏ vợ yếu con khỏe bỏ vợ
khách địa. Toàn thương cho!

Một vay một trả

Hoàn thiên Tiểu-thiết

Rạch Băng-lăng ở giáp ranh tỉnh
Cát-lăng là một rạch dân cư sung túc,
điền địa phì nhiêu, nhà cửa cất dọc
theo mé rạch này phần nhiều tuy là
hàng tranh lá; song xem ra có vẻ dư
dả. Người ở rạch này cả thấy từng
quí Phật-giáo, bốn lán còn sừng
kính có ông bà, ít chịu oán cãi theo
tân thời văn hóa. Sở trường thì là nghề
nông; nhà nhiều lúa chỉ bán lấy tiền
nếu không sắm được đất thì cứ cho vay
học thói Set-ty, một với bốn lớp lời,
bằng chẳng vậy thì đổi bạc đồng chất
vào ghe chôn chắt để làm căn bản.
Thật là một thói hủ tị khá. Ở rạch từ
vàng ngôi ghe đi theo rạch, nhiều khúc
quanh co, lâu lâu gặp một tòa nhà
ngói, đây là nhà giàu cùng là nhà dư
dả trong rạch, nhưng xem lại các
rường-rủ thì tổng thì tầm thường; lần
vào gần đến ngọn thấy có một dãy nhà
đồng-đá, lợp-xúp cái thấp cái cao, lợp
toàn bằng ngói, đây là nhà cư phú

trung làng, chủ gia là ông Hà-song-
Nhật, chính là người đứng đầu vai
tướng trong bản tiểu-thuyết mà ký giả
cầm bút biên ra sau này để hiểu cho
chữ lớn độc-giả khi nhìn họ xem chơi
cho rõ biết lai-lịch của một người tách
lịch sâu hiểm, khác bậc nên nhà chừng
chừng cuộc: khi số tiêu ma, ác hữu
ác hữu, công phần báo ứng; tướng
công là một câu chuyện đáng để cho ai
nấy thấy đó mà xa lánh, thấy đó mà
sợ mình, chẳng phải là chẳng bổ ích
đó!

Ông Hà-song-Nhật thuộc họ xuất thân
nơi nhà hàng vi, năm 1835 là năm ông
được 10 tuổi, ông thân của ông chuyên
nghề làm ruộng vườn, nhà ở nơi rạch-
vòng cách rạch Băng-lăng chừng 10
ngày đường. Cha con ông Hà-song-
Nhật gia tài chỉ có được một đôi trâu
thường khi dẫn xuống rạch Băng-lăng
mà trục mướn hoặc làm ruộng giao đất
láng cho người ta, lần hồi ngày lung
tháng qua, xuôi sang, bở đến, bở qua
năm 1845, ông Hà-song-Nhật được 20
tuổi, nhà tuy không dư dả, song ông

Song-Nhật nhờ cha cho đi học, nên
cũng biết chữ như v.v. và cũng có
học làm thuốc chút ít. Bởi hay lên
xuống rạch Băng-lăng, thường tới lui
nơi nhà họ Huỳnh, sau ông Huỳnh phải
lòng thương nơi già con gái cho ông
Nhật, cách năm năm sau ông thân của
ông Nhật mang phẫn, ông Nhật ben đề
huê gia quyến theo quê vợ về ở Băng-
lăng. Lúc bấy giờ ông sanh được một
gái đầu lòng và một trai, người trai
này ông đặt tên là Hà-công-Tai.

Đất cu dài người mới, từ theo quê vợ
về ở Băng-lăng, ông Hà-song-Nhật nhờ
đất của vợ làm ruộng trồng mướn, cho
vay được lợi, con người ở dưới chừng
vận đất thời hành làm chi cũng dễ
ruộng làm thì trúng, loan ông cho ra
một vồng phải một lời lại khiến cho kẻ
thiếu nợ cũng có thể mà trả cho ông
được, có ông mất một gia nào. Bởi
vậy trong khoảng 10 năm sau ông trở
nên được một ông nhà giàu trong làng,
đất mua công được ít số, lúa gặt mỗi
năm đầy vựa cũng được 7, 8 ngàn gạ,

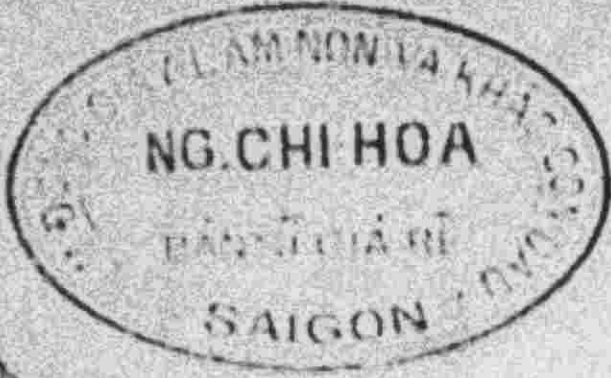
vợ ông Hà-song-Nhật thêm 5 người
con nữa, sau rồi con của ông đến hết
thầy được 7 người (2 trai 5 gái). Lo
cô nhiên, ông là người trở nên có thể
lự trong làng, nên từ chức thôn-
trưởng, hương-thần hương-chánh
hương-sư, hương chủ, ông đã có lãnh
quyền, mỗi năm ông được kêu là Hội-
đồng cho đến ngày ông tạ thế.

Nhà tài: mỗi ông một ngày một giá,
sự nghiệp của ông một ngày một thêm
15 s, đất nhiều, lúa nhiều, tiền bạc
nhiều, con con của ông một ngày một
lớn, anh Hà-công-Tai, con của ông lớn
lên học hành chữ nghĩa, nhưng mà việc
học hành của anh ta thì là một việc
chưa đầy, còn chữ quốc-ngữ (lúc bấy
giờ nhà nước Đại-thập đã đến cai trị
xứ Nam-ky, nên đã có mở trường dạy
chữ quốc-ngữ và chữ Latinh rồi), thì
vấn An-Bà đầu con trái lờ lờ xuôi;
đây xin thuật lại cái lịch sử của Hà-
công-Tai từ ngày sinh trưởng cho
đến lúc làm chung, anh ta ở cùng
chơi xóm trong làng nhiều đến nghìn

khắc, (thể hiệp cổ, sau quả báo) bản
tiên để làm gương cho hậu thế.

Hà-công-Tai sinh năm 1850, năm
lúc ông thân anh ta trong nhà có cửa dư
lại lúc đó dân cư trong làng từ một
hương-chức tới một dân trưởng, ai nấy
cũng đều khiếp sợ cái oai của ông Hà-
song-Nhật, vì phần nhiều đến có thể
đủ hoặc đủ là đến của ông. Hà-công-
Tai cậy thế lực của cha mà hùng hiếp
dân tình, hề nói rằng người nào thuận
theo ý anh ta thì người đó còn yên
thần được, bằng có hơi ngoan ngoanh
chống trả, thì anh ta đồ mưu này, lập
kế mà làm hại cho được mới chịu
cho. Năm 1886 chính là năm Hà-công-
Tai ra làm xã-trưởng tại làng Thái-
biển (làng ở tại rạch Băng-lăng) anh
ta vì giàu lương khi lớn tuổi, bất cứ
là vì giàu chức nào, lớn nhỏ không
kể, lúc nào anh ta đến nhà công, thì cả
thầy hương chức làng klob trong đường
như bực Cai phó tổng đến làng vậy, mỗi
cho đến 3 năm sau, nhất là năm anh ta
làm Cai-thôn thì tiếng tăm oai khí càng
rên dậy hơn nữa. (Sưu tập)

PHAM-CÔNG-TAM
sưu

Rue - Catinat - **Salgon**

NGUYEN-CHI-HÒA, Klob mới

TẠI CHỢ LÃI THIỆU (ĐƯỜNG COLONNALE)

Nguyễn-long-Thao
Chánh bơn kinh cáo

Quyền này là quyền chốt tin cho khán
quan mua xem cho toàn bộ.

L'Imprimeur